

Koulutuslautakunnan talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028

Koulutuslautakunta 02.10.2025
545/02.02.00/2025

Tiivistelmä: Lautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle ehdotuksensa koulutuslautakunnan vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmaksi.

Valmistelijat/lisätietoja antavat:

sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, puh. 02 474 5311
varhaiskasvatusjohtaja Tuulia Tamminen, puh. 02 474 5312
johtava rehtori Ari Nuorikkala, puh. 02 474 5351
lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen, puh. 02 474 5380

Paimion kaupunginhallitus on 20.8.2025 § 209 antanut hallintokunnille talousarvion 2026 laadintaohjeen. Sen mukaan talousarvion laadinnassa käytetään pohjana vuoden 2025 toteutumaa. Talousarvion laadinnassa jokaisen hallintokunnan on edellisvuosien tapaan tarkastettava toimintaansa kuntastrategian mukaisesti ja tarkastettava kriittisesti omia toimintoja ja perusteellisesti pohtia, miten lakisääteisiä palveluja voidaan tuottaa nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin. Lisäksi laadintaohjeen mukaan tulee pohtia miten suhtaudutaan ei-lakisääteisten palveluiden tuottamiseen. Kaikkien palveluiden osalta on mietittävä millä laatutasolla palveluja tuotetaan. Paniikinomaisiin kaikkien palveluiden alasajoihin tai hätäratkaisuihin ei ole tarvetta. Palkkoihin arvioidaan +3,0 % kasvu, huomioiden vuonna 2025 tehdyt henkilöstömuutokset. Muihin toimintamenoihin (aineet, tarvikkeet, tavarat, avustukset ja muut toimintamenot) budjetoidaan niiden edellyttämät, välttämättömät kustannukset, erillistä prosenttilukua kasvulle ei anneta. Kaikkien toimintamenojen suunnitelmavuosien kasvuksi on arvioitu 2,0 %.

Kuntalain 110 §:ssä säädetään, että talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Ehdotus talousarvioksi on liitteenä.

Lautakunnan talousarvioesitys sisältää vain ulkoiset menot ja tulot; sisäiset erät sekä poistot kirjataan hallintopalveluiden toimesta keskitetysti talousarvion laadinnan myöhemmissä vaiheissa. Tulosalueiden esihenkilöt esittelevät vastuualueensa talousarvioesitykset kokouksessa.

Annettuun henkilöstömenojen +3,0 % raamiin todetaan se yleishuomio, että talouden tasapainottamiseksi on pakko tehdä säästötoimia, koska koulutuslautakunnan ulkoisista menoista (vuoden 2025 talousarvio) noin 72 % on henkilöstömenoja. Kaupunginhallituksen antama talousarvio raami ei huomioi kokonaisuudessaan palkkoihin tulevien valtakunnallisten virka- ja työehtosopimuskorotusten kustannusvaikutuksia kalenterivuoden

2026 ajalle (yleiskorotus 1.10.2025 +2,5 %, yleiskorotus 1.8.2026 +2,27 % ja 1.10.2026 paikalliset järjestely- ja kehittämiserät yhteensä +0,6 %).

Toiminnallisten muutosten aiheuttamat merkittävimmät muutokset ja menolisäykset sekä tulovähennykset ovat seuraavat:

Hallinto

Ei suoranaisia euromääräisiä säästötoimia käyttötalouteen, mutta hallinnon toimintaa tehostetaan toimenkuvien muutoksilla sekä työtehtävien uudelleenjärjestelyillä koko sivistystoimialan sisällä.

Vuoden 2025 alusta ollutta markkinointiassistentin määrä- ja osa-aikaista työsuhdetta ei esitetä jatkettavaksi 1.1.2026 lähtien. Tästä aiheutuva kustannussäästö euroina näkyy hyvinvointilautakunnan talousarviossa, mutta henkilöstövähennyksellä on myös koulutuslautakunnan alaisiin palveluihin liittyvän viestinnän palvelutasoa heikentävä vaikutus.

Perusopetuksen tulosalueella olevista koulusihteerin vakansseista yksi vapautunee vuoden 2026 aikana, jonka jälkeen ko. tehtävää ei täytetä. Järjestelyllä on vaikutuksia sivistystoimen hallinnon henkilöstön (7) ja muiden koulusihteerien (3) toimenkuviin. Euromääräiset kustannussäästöt sisältyvät perusopetuksen tulosalueen määrärahoihin, mutta mahdollisesti vasta vuodesta 2027 aikana.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatustoimistosta jätetään yksi palveluneuvojan virka täyttämättä, kun ko. virasta siirretään sisäisellä siirrolla viranhaltija varhaiskasvatusohjaajan virkaan, joka vapautuu eläköitymisen myötä. (Ks. kaupunginhallitus 17.9.2025 § 21)

- kustannussäästö varhaiskasvatuksen hallintoon vuodelle 2026 noin 45 000 €

Jokelan päiväkotitoimii yhä kevään 2026 ajan yksityisen palveluntuottajan, Viidakkovekaroiden väistötiloina. Jokelan päiväkotia ei ole tarvetta avata uudestaan kaupungin omaan käyttöön syksyn 2026 aikana, varhaiskasvatusikäisten lasten vähäisemmän määrän vuoksi ja Oinilan alueen palvelutason toimivuuden vuoksi.

- kustannussäästö tiloista 30 000 €
- kustannussäästö henkilöstökuluista toiminnan keskittämisen ja henkilöstön kelpoisuustason noston lisäksi 40 000 €

Palveluseteleihin varattavia määrärahoja vähennetään 2,3 milj.€ 2,1 milj. € varhaiskasvatusikäisten lasten määrän sekä palveluseteleiden hakumäärien vähennyttä.

- kustannussäästö 200 000 €

Perusopetus

Säästötoimina esitetään seuraavat muutokset:

- koordinoivan erityisopettajan tehtävä palaa puolipäiväiseksi 1.8.2026 alkaen perusopetuslain uudistuksen siirtymäkauden päättyessä. Kustannussäästö perusopetukseen vuodelle 2026 noin 17 000 €, vuodesta 2027 alkaen n. 41 000 €.
- jakotuntien poisto alkuopetuksesta vuosiluokilta 1–2 kokonaan ja yhden jakotunnin vähennys vuosiluokilla 3–6. Kustannusvaikutus noin 40 000 € vuodelle 2026.
- Jokelan koulun yhden uuden erityisopettajan viran perustamisen lykkääminen vuodella eteenpäin alkuperäisestä suunnitelmasta (vrt. Oppimisen tuen kehittämissuunnitelma, koulutuslautakunta 29.4.2025 § 49 liite 8 s. 4). Säästövaikutus vuoden 2026 talousarvioon n. 19 000 €, vuodelle 2027 noin 27 000 €. Oletus on, että ko. virka perustetaan vasta 1.8.2027, vaikka strategiassa oli jo vuodelle 2025 asetettu tavoitteeksi, että Oppimisen tuen suunnitelman mukainen tavoitetila olisi valmis.
- Vistan yhtenäiskoulussa perusopetuksen 7.–9. vuosiluokat muodostetaan kokonaisuudessaan niin, että yleisopetuksen opetusryhmiä on vain seitsemän (rinnakkaisluokat A–G). Vuoden 2025 talousarviossa oli varaukset kahdeksaan rinnakkaisluokkaan. Kustannussäästö noin 100 000 € vuodelle 2026 ja jatkossa noin 140 000 € vuodessa.
- Yhden koulunkäynninohjaajan vähennys 1.8.2026 alkaen (määräaikaaisuutta ei jatketa). Kustannussäästö vuodelle 2026 noin 11 000 €.
- Koululaisten iltapäivätoiminnan kuukausimaksujen nosto 1.8.2026 alkaen lakisääteiseen maksimitasoon ehdolla, että ajalla 23.6.–6.8.2025 lausuntokierroksella ollut hallituksen esitys eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta hyväksytään esitetyssä muodossaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan kuukausimaksuihin on esitetty noin 23 % korotuksia (nyk. taksat iltapäivätoiminnassa 120 €/kk ja 160 €/kk nousisivat 148 ja 197 euroon/kk) sekä sitomista kustannusindeksiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tapaan (taksojen indeksitarkistus kahden vuoden välein). Kustannusvaikutus vuodelle 2026 noin +10 000 tulolisäys, ja vuodesta 2027 alkaen noin +21 000 € tulolisäys (laskentaperusteena syksyn 2026 asiakasmäärät kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa).

Jos iltapäivätoiminnan kuukausimaksujen noston mahdollistavaa lakimuutosta ei säädetä, säästövaihtoehtona olisi myös iltapäivätoiminnan lakkauttaminen kokonaan 1.8.2026 alkaen. Tällä olisi vaikutus n. 80 oppilaaseen ja vuoden 2026 osalta säästövaikutus kaupungin talouteen olisi kokonaisuudessaan n. 25–30 000 € ja vuodesta 2027 alkaen noin 60–70 000 € vuodessa, kun huomioidaan sekä iltapäivätoiminnan nettokustannukset (sis. toimintakulut sekä asiakasmaksutulot) että ko. toiminnasta saatava valtionosuusrahoitus (noin 100 000 € vuodessa), joka ei näy koulutuslautakunnan talousarviossa. Toiminnan lakkauttamisen jälkeen valtionosuustuloja tulisi vielä vuosille 2026 ja 2027, koska valtionosuusrahoitus aamu- ja iltapäivätoimintaan määräytyy takautuvasti (v. 2025 rahoituksen suoritemäärinä lukuvuoden 2023–2024 ohjaustunnit). Koko iltapäivätoiminnan lakkauttamista koskevaa ratkaisua ei voine pitää kaupungin strategian mukaisena, joten tätä ei esitetä säästötoimenä.

Säästötoimenä on tarkasteltu myös koulukuljetusten kilometrirajan nostoa lakisääteistä palvelutasoa paremmasta kolmen kilometrin rajasta esioppilaiden ja 1.-2. vuosiluokkien oppilaiden osalta lakisääteiseen viiteen kilometriin. Toimenpiteellä ei kuitenkaan saavutettaisi kustannussäästöjä. Kyseisen km-ajan perusteella kuljetettavat oppilaat kulkevat joko sellaisissa takseissa, joiden kustannuksiin autossa kuljetettavien oppilaiden lukumäärä ei vaikuta, tai oppilaat kulkevat Föli-bussikortin avulla linja-autokuljetuksissa. Mahdollinen koululaiskorteista saatava säästö näkyisi koulutuslautakunnan käyttötalouden menoja pienentävänä, mutta lipputulosten väheneminen vaikuttaisi kaupungin ko. liikennöinnistä maksamiin liikennöintikorvauksiin, johon reittien lipputulot vaikuttavat.

Vaikka jo pelkästään valtakunnallisesti opetusalan virka- ja työehtosopimukseen (OVTES) vuosina 2025–2026 tulevat palkankorotukset ylittävät talousarvion laadinnalle palkkamenoihin annetun +3 % raamin, perusopetuksen kustannuksien kasvua hillitsee myös ns. VaEL-eläkejärjestelmän piirissä olevien opettajien vähentyminen eläkkeelle siirtymisten yhteydessä sekä tästä aiheutuva opettajien vuosisidonnaisten lisien määrän lasku.

Toisen asteen koulutus

Lukiokoulutuksen järjestämiseksi myönnettävän valtionosuussumman kasvu vuodelle 2026 kattaa kokonaisuudessaan lukion kokonaiskustannusten nousun. Lukiossa on kokenutta henkilökuntaa, mistä johtuu että palkkasumman kasvu on suurempaa kuin talousarvioraamissa on annettu (kokeneiden opettajien vuosisidonnaiset lisät nostavat).

Säästötoimenpitenä:

- Lukion erityisopetusresurssi puolitetään 1.8.2026 lähtien (1/2 opettaja), säästö 15 000 €.

- Opetustarjotinta lv. 2026-2027 tarkastellaan kriittisesti, huomioiden kuitenkin lukion houkuttelevuuden
- Käyttötalouteen leikkauksia (säästö joitakin tuhansia euroja)

Kustannussäästönä esitetään lisäksi investointiohjelmaan vuodelle 2026 jo hyväksytyn 10 000 € määrärahan poistoa oppimisympäristön kehittämiseksi. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten koeympäristön palvelinten päivitykseen tarvittava määräraha alittaa investointirajan ja se kirjataan käyttötalouden määrärahoihin.

Koulutuslautakunnan investoinnit

Investointimäärärahojen osalta esitetään, että Kriivarin koulun peruskorjausosan kalustamiseen varataan 120 000 € määräraha, joka on esitetty ja hyväksytty vuodelle 2026 jo kuluvan vuoden 2025 talousarviokirjassa.

Tämän lisäksi esitetään 10 000 € määrärahaa Hanhijoen koululle osittain alkuperäisten yli 30 vuotta vanhojen kalusteiden uusimiseen vuonna 2026, sekä 10 000 € määrärahaa täydentävään liikuntavälinehankintaan Vistan kouluun vuonna 2026.

Esittelijä:

Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus:

Koulutuslautakunta päättää hyväksyä ja esittää lautakunnan talousarvioesityksen vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027 - 2028 kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Päätös: